

Nr 146.

Af herr **Thorsson**, i anledning af vissa af Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen gjorda framställningar under riksstatens fjärde hufvudtitel.

I statsverkspropositionens fjärde och femte hufvudtitlar hemställer Kungl. Maj:t om flera anslag till afsevärdt höga belopp och för ändamål hvilka icke upptagits i 1901 års härordningsförslag. Genom dessa åtgärder har Kungl. Maj:t öfvergifvit den hittills åberopade principen att icke företaga *nämnvärda* rubbningar i bemälda härordningsplan.

Samtidigt som Kungl. Maj:t genom förslag till ändring i värnpliktslagen söker jämna vägen för de bebådade reservbataljonerna vid infanteriet, framlägges en nybyggnadsplan för flottan af sådana dimensioner, att landets ekonomi därigenom skulle lida allvarlig skada. Kungl. Maj:t söker visserligen öfvertyga Riksdagen om, att en förbättring i det ekonomiska läget inträdt, men den som känner förhållandena ibland det arbetande folket får helt annan uppfattning.

Landets finansiella ställning är för öfrigt så långt ifrån lysande att den tvärtom bjuder till nedsättning af de militära krafven. Vår utländska skuld var 1908 omkring 1,000 miljoner kronor, ökades samma år med ytterligare 54 miljoner och nu stå vi i beredskap att upptaga ett nytt lån på 44 miljoner kronor. Om vi skola fortsätta i detta tempo, hvart skall det då bära? Bjuder icke detta sakförhållande till nedsättning af utgifterna för improduktiva ändamål?

Det kan ej heller väcka förvåning att arbetarklassen motsätter sig nya personliga och ekonomiska offer till en härorganisation, som så sent som 1909 begagnades att »bevaka» landets arbetare, då dessa i fredlig sträfvan sökte tillbakaslå arbetsgifvarnas omfattande lockout.

I anslutning till den tankegång, som gjort sig gällande uti den socialdemokratiska riksdagsgruppens motion om nedsättning af militärutgifterna m. m., åsyftar äfven denna motion en inskränkning af öfnings-tiden. Härvid följes samma princip som framfördes i motion till 1910

års riksdag. Andra kammaren biföll för sin del en inskränkning af öfningstiden för infanteriet med 15 dagar. Från motståndarna till detta beslut framhölls att det dåvarande förslaget verkade orättvist därigenom att det endast berörde infanteriet och att de värnpliktige, hvilka blefvo tilldelade andra truppslag, skulle anse sig orättvist behandlade. För att aflägsna denna farhåga innebär yrkandet i denna motion att repetitionsöfningarna för värnpliktige vid samtliga vapenslag inom armén under 1912 måtte inskränkas med 15 dagar. Genom denna åtgärd skulle statsverket besparas 1,494,115 kronor samtidigt som landets näringar tillfördes nära en miljon manliga dagsverken.

Genom ett bättre ordnad kontrollsystem öfver de redan beviljade anslagen skulle säkerligen afsevärda belopp inbesparas. I en till Kungl. Maj:t ingifven skrifvelse har civilkommissionen erinrat om att arméförvaltningens intendentsdepartement under 1909 å munderingsanslaget förbrukat icke mindre än 559,244 kronor 83 öre utöfver det belopp vederbörande enligt författningen ägt rätt bruka. Denna rikliga tillgång på medel grundar sig därpå, att vederbörande i sina förslagsberäkningar upptaga ett afsevärdt större antal tjänstedagar (för 1909 omkring 1,700,000) än hvad sedan verkligheten visar, och sedan en gång Riksdagen godkänt ett förslag blir detta ytterst sällan nedsatt äfven om det ger aldrig så stora behållningar. Kommissionen säger också att *»liknande skillnad torde till växlande belopp hafva förekommit för hvarje år»*.

Då alla de anslag, hvilka grunda sig på *tjänstgöringsdagar*, helt naturligt beräknats efter samma princip som munderingsanslaget, skulle i detta nu många miljoner varit reserverade för den händelse vederbörande följt de föreskrifter, hvilka utfärdats för reservationsanslagens användning. Emellertid ståtar ingen af dessa anslagstitlar med något större reservationsbelopp.

1910 års riksdag begärde i skrifvelse hos Kungl. Maj:t nya beräkningsgrunder för bland annat munderingsanslaget, och i årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t beräknat tjänstgöringsdagarna till omkring 200,000 mindre än föregående år. De nu af Kungl. Maj:t föreslagna beräkningsgrunderna kunna icke på något sätt uppväga de opropotionerligt höga anslagen, som utkräfts under de senaste åren. Intill dess intendentsdepartementet till de olika truppförbanden utsändt de stora lager, hvilka ligga anhopade i kronomagasinen, borde egentligen inga nya anslag utgå till munderingsutrustningen. Åtminstone bör krävas att 1912 års anslag minskas med det belopp som motsvarar hvad som under 1909 och 1910 genom felaktiga beräkningar öfverstiger det verkliga behovet.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställes att Riksdagen måtte besluta,

1. Minska anslaget till de värnpliktigas aflöning, inskrifning och redovisning m. m.
 nu Kronor 2,877,465
 med „ 466,911
 till Kronor 2,410,554.
2. Minska anslaget till arméns mathållning
 nu Kronor 7,604,691
 med „ 541,617
 till Kronor 7,063,074.
3. Minska anslaget till arméns munderingutrustning
 nu Kronor 4,528,197
 med „ 1,426,651
 till Kronor 3,101,546.
4. Minska anslaget till arméns diverse intendenturbehof
 nu Kronor 786,072
 med „ 259,391
 till Kronor 526,681.
5. Minska anslaget till arméns kasernutredning samt ved, ljus och vatten
 nu Kronor 1,777,056
 med „ 475,550
 till Kronor 1,301,506.
6. Minska anslaget till arméns sjuk- och veterinärvård samt hofbeslag m. m.
 nu Kronor 376,593
 med „ 86,463
 till Kronor 290,130.

Ett bifall till förestående motion skulle sänka anslagssumman å 4:de hufvudtiteln med 3,256,583 kronor.

Stockholm i januari 1911.

F. W. Thorsson.